

PRZEDPŁATA
miesięcznie:
w Radomiu 2 korony
za odn. do domu 25 h.
z przes. poczt. 2.50 h.
Egzem. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA
za wiersz petitowy
lub jego miejsce:
I-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 60 hal.
IV-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

3-ci Maja.

Z pośród naszych narodowych pamiątek i rocznic, rocznica Konstytucji majowej jest świętem najdroższym, najczęściej wspomnianym budzącym, obchodzonym przez wszystkie stany i klasy społeczne. W ciągu 125 lat naszego bolesnego bytu od proklamowania tego wiekopomnego aktu rok w rok naród polski z radością i otuchą krzepiącą wspomina ów dzień historyczny, kiedy to nowy porządek prawny w Polsce miał ugruntować byt państwowy Rzeczypospolitej, miał ją ubezpieczyć. I w dniu tym, z różnym pietyzmem i wspaniałością święconym, zależnie od warunków miejsca i czasu, jawiła się przed naszymi oczyma upajająca wizja rozentuzjasmowanych tłumów warszawskich, niosących na swoich barkach dygnitarzy sejmowych do katedry św. Jana, na uroczyste „Te Deum“ dziękczynne, od którego miał się liczyć nowy okres potęgi państwa polskiego. W uszach naszych brzmią i dziś jeszcze żywiłowe okrzyki: „vivat Król, vivat naród, vivat wszystkie stany!”

Była bowiem Konstytucja majowa potężnym okrzykiem wracającego do zdrowia i pragnącego żyć narodu, była dziełem moralnego i umysłowego odrodzenia patriotycznej większości narodu. Zagrożona w swych podstawach państwowość polska, doszła do powszechnej świadomości, powiększonego przez obywatelskie uprawnienie mieszczan i chłopów narodu, i w Konstytucji majowej znalazła silną podwalinę, dając Rzeczypospolitej to, co stanowi podstawę każdego zdrowego państwa: silny rząd, skarż i wojsko, to jest to właśnie, czego się bała despotyczna Rosja, stając w obronie „złotej wolności“ szlacheckiej i nierządu, którym stała Polska.

Pośród ogólnego chaosu i zaślepienia sobkowskiego była ustawa majowa ostatniem, potężnem słowem Rzeczypospolitej polskiej, że zdolna jest do niepodległego życia państwowego i że żyć chce. Stąd też, kto myśli o wskrzeszeniu państwa polskiego, a myśli o tem i myśleć powinien każdy prawy Polak, temu droga jest pamięć ustawy majowej, ten znajduje w niej ostoję i źródło otuchy pośród przeciwniejszego losu.

Konstytucja majowa nie została wprowadzona w czyn i skutkiem tego nie zdołała zabezpieczyć narodowi „niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu“. Stało się to jednak dzięki przemocy zawistnych są-

siadów, w pierwszym rządzie „podobnej bogom“ imperatorowej carycy, której z pomocą pospieszyła spodłała i zdradziecka Targowica. Ona to, wolności szlacheckie i egoistyczne interesy mająca na oku, poszła w służbę wrogów Rzeczypospolitej i przeciwstawiła się obozowi patriotów, okrzyczanych przez nich za jakobinów, który byt państwowy narodu na własnych jego chciał oprzeć siłach, na własnym skarbie i wojsku, a nie na obcej podstępnej pomocy.

Konstytucja nie zdołała odrodzić państwa polskiego, ale odrodziła naród, który ujawnił potężną wolę i pragnienie niepodległego państwowego bytu. I jeżeli Polska upadła, to nie skutkiem własnego rozkładu i uwiadu, ale rozdarta została gwałtem i zbrodnią, padła ofiarą chciwych łupu zaborców, podobnie, jak pada człowiek zdrowy z ręki zabójcy... Bez Konstytucji 3 Maja Polskę przygniotałaby hańba upodlenia i niewolnictwa. Konstytucja zamaniestowała przed światem nasze siły i zdolności państwowotwórcze a choć zgasła w krótkie „majowa jutrzienka“, to jednak stała się oza źródłem siły i wiary w państwową przyszłość, któreśmy z niej czerpali w długie noce niewoli.

Rocznice majową obchodzimy dziś w osobliwej chwili. To, co było celem ustawy majowej: odrodzenie i utwierdzenie państwowości polskiej, po latach tyłu staje znowu przed nami już nie jako marzenie wyjęte, wspomnienie historyczne, lecz jako realne zagadnienie dnia dzisiejszego. Losy wojny światowej wyniosły sprawę polską na wyżynę aktualnych zagadnień, które rozwiązane być muszą.

Wczytując się w ustawę majową, winniśmy pamiętać, że tak, jak przed 125 laty, należy „korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje“, a „ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą egzystencję polityczną,

i wolność wewnętrzną narodu“ nie można stać bezradnie, w biernym wyczekiwaniu wobec historycznych wypadków, oczekując, co nam przyniosą losy i obca łaska. Pamięć wielkiego dzieła naszych przod-

ków niech w nas zbudzi wolę i moc do czynu narodowego,

W 125-tą rocznicę Konstytucji majowej na kresach Rzeczypospolitej stoi z bronią w ręku żołnierz polski, stoją wstawione w zwycięskich walkach Legjony polskie, stoją ci z ostatnich pokoleń, co drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą cenią egzystencję polityczną narodu i bagnietem wykuwają przyszły kształt Polaki,

Wierzmy, że może w niedalekiej przyszłości zajaśnieje nad Polską wolności słońce, w którego promieniach unosić się będzie symboliczny, białołoty Orzeł. W 125 rocznicę przedcudnej przedgonnej wizji Rzeczypospolitej, na przełomie dziejowym ukazuje się świt lepszej, —wierzmy—szczęśliwej przyszłości.

Uroczystość Raclawicka.

W jednym z ostatnich numerów naszego pisma donieśliśmy Sz. czytelnikom o zawiązaniu się Komitetu, który organizuje uroczystość obchodu zwycięstwa Kościuszkowskiego na pobojuwisku raclawickim. Komitet prowadzi energiczną akcję w celu uczynienia z tej uroczystości poważnej manifestacji patriotycznej. Zaproszono już szereg wybitnych osobistości i instytucji do udziału, i otrzymano od nich przyrzeczenie poparcia prac Komitetu.

W Miechowskim, jak i w sąsiednich powiatach, organizuje się cały szereg wyćieczek, z banderjami i orkiestrami, tak, że na obchodzie będzie poważnie reprezentowana nie tylko ziemia Krakowska, ale i sąsiednie okolice.

Program w ogólnych zarysach przedstawia się następująco: Dnia 2 maja odbędzie się o godzinie 11 rano uroczysta msza polowa, na pobojuwisku, którą odprawi jeden z dostojników kościelnych, po nabożeństwie wyruszy pochód do mogił poległych bohaterów. W czasie uroczystości zostaną wygłoszone mowy okolicznościowe. Po południu odbędzie się przedstawienie „Kościuszkę pod Raclawicami“ pod golem niebem.

Komitet obchodu urzęduje w Miechowie i czyni starania aby udogodzić przyjazd gościom z dalszych stron, i prosi o łaskawe zgłoszenia o przyjęciu udziału w obchodzie tak instytucji, jak i osób pod adresem Komitet raclawicki, Miechów.

Niemcy i Ameryka.

W sprawie zatargu niemiecko-amerykańskiego panuje w dalszym ciągu milczenie, brak wiadomości, któreby pozwalały wnieść o ewolucji zatargu. Ten brak wiadomości dowodzi jednak, że między rządami obydwóch państw toczą się rokowania i narady, mające na celu złagodzenie zatargu i doprowadzenie do zgody, a już to samo świadczy, że nie jest wykluczona możliwość porozumienia. Sytuacja jest jednak dalej poważna a lakoniczne doniesienia o wyjeździe do głównej kwatery ambasadora amerykańskiego Gerarda i komendanta marynarki niemieckiej Capelle świadczą, że Niemcy przed wysłaniem odpowiedzi na ostatnią notę amerykańską pragną wysondować sytuację i odpowiednio do tego zająć stanowisko.

Półurzędowy organ austro-węgierskiego ministerjum spraw zewnętrznych, „Pester Lloyd“ przynosi informacje, pochodzące z miarodajnych kół berlińskich, które to informacje rzucają pewne światło na stanowisko Niemiec. „Nie ulega wątpliwości, pisze wspomniany dziennik,—że pod względem rzeczowym kanclerz i inne osobistości starać się będą zaznaczyć niemieckie stanowisko wobec Wilsona. Celem nie jest, oczywiście, zerwania z Ameryką, gdyż do tego nie byłoby potrzeba wogóle układów. Wymiana poglądów i konferencje zmierzają do czegoś przeciwnego, mianowicie do usunięcia różnic w poglądach do zapewnienia dobrych przyjaznych stosunków.

Z tej wymiany myśli wynika, że życzenia francuskie i angielskie prawdopodobnie nie spełnią się. Tyle można powiedzieć, że nie będzie to zależnem od Niemiec, jeżeli usiłowania złagodzenia zatargu rozbiją się. W niemieckich kołach politycznych istnieje jednak zaufanie w rozumie i poczucie odpowiedzialności kierujących mężów Stanów Zjednoczonych, że i oni także w interesie Ameryki skorzystają ze wszystkich dróg, jakie stoją do dyspozycji, nawet, jeśli skutkiem tego powstało niezadowolone w rządzie angielskim i francuskim.

Z pokojowego i pojednawczego tonu powyższych informacji wnosić można, że między Ameryką i Niemcami istnieją targi, mające na celu kompromisowe załatwienie sprawy. Stosownie do ich wyniku utrzymane będzie odpowiedź niemiecka. Samo jednak przewleknięcie sprawy, wpływając na podniecenie, panujące w Ameryce, a przez to zwiększa widoki na pokojowe rozwiązanie zatargu.

Z Kasy Przemysłowców.

W Kasie Pożyczkowej Przemysłowców Radomskich odbył się w ubiegłą niedzielę, 30 z. m., doroczny sejmik Przedstawicieli (reprezentantów) tej kooperatywy pieniężnej.

Lista obecności wykazuje 35 osób z ogólnej liczby 50-ciu. Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Stanisława Wierzbickiego, który zaprosił na asesorów: p. Kwiryna Bolesę i mecenasa Jana Wigurę, a na sekretarza p. Antoniego Janiszewskiego.

Walne zebranie zatwierdziło jednogłośnie sprawozdanie kasy za rok 1915 a operacyjny 35-ty. Pomimo wojny i ogólnego zastoju kasa była czynną w roku

sprawozdawczym 277 dni, obsłużyła 12 tys. osób; miała 3 mil. rub. obrotu i 75 tys. wpływu, na rachunek procentów i prowizji, których zaległość, z powodu moratorium, nieistnienia sądów i władz wykonawczych, wzrosła do 207 tys. Stowarzyszenie Kredytowe pod nazwą Kasy pożycz. przem. rad. składa się z 7.179 członków, posiadających rb. 343.619 kapitału udziałowego, 622 rub. zakładowego, 185.173 rb. rezerwowego (żelazny), 78 018 rub. —zapasowego (rozporządzalny) i 4.769 rb. funduszu amortyzacyjnego nieruchomości. Wkładców liczy 7.199, którzy złożyli na książeczki oszczędnościowe rub. 2.694.568. Pozostałość pożyczek na 1 stycznia r. b. 2.675.819 rub., w tem rub. 1.472.755 mają zabezpieczenie hipoteczne na 209 nieruchomościach miejskich z ewikcją i 330.505 rub. i na 147 majątkach ziemskich z ewikcją 1.303.950 rb. Saldo pożyczek na zastaw papierów procentowych wartości 146.695 rub. wynosi 68.319 rub.; pożyczki zabezpieczone udziałami stanowią rub. 7 190 a za poręczeniem solidarnem rub. 1.127.554.

W roku sprawozdawczym komitet kasy odpisał na straty 21 wątpliwych pożyczek na ogólną sumę rub. 12.731. W sprawozdaniu zaznaczono, iż straty, jakie może ponieść Kasa z powodu toczącej się wojny—nawet w najgorszym razie—nie zachwieją Stowarzyszenia, które wykazuje poważną sumę przeszło 600 tys. własnych funduszy pod różnemi nazwami i prócz tego opiera swoje aktywa na ewikcji hipotecznej i zabezpieczeniu pożyczek papierami %, przewyższającemi znacznie ogólną sumę zobowiązań w tych działach operacji.

Inne r-ki i wiadomości pomijamy dla braku miejsca.

Zebranie ogólne (sejmik) zatwierdziło preliminarz budżetowy na rok 1916 rub. 47.234, w tej liczbie 5.934 rub. 30% dodatku drożyznianego do pensji wszystkich 18 pracowników bez wyjątku, a oprócz tego jeszcze rub. 552 na takiż cel dla tych 9-ciu pracowników (młodszych urzędników, woźnych, odźwierzni i stróża), których pensja etatowa nie dosięga 1.000 rub. rocznie,—do podziału w stosunku do ilości osób, składających rodzinę poszczególnego pracownika.

Zysk podzielono: 1) na przemysłowy podatek państwowy rub. 4.371 kop. 33; 2) na szkołę ludową rub. 5 000 i na rezerwę specjalną do kapitału rezerwowego rub. 15.042 kop. 73, razem rub. 24.414 kop. 6. Dywidendy nie wyznaczono ze względów przezorności.

Stopę procentową od wkładów oszczędnościowych, lokowanych na rachunku za wypowiedzeniem 7-io dniowem (w rzeczywistości są to lokacje, wypłacane na każde żądanie) oznaczono 4½ %; na termin 6-cio miesięczny 4¼% i na roczny termin 5%.

Stopę procentową, łącznie z tak zwaną prowizją, od pożyczek oznaczono na 7%.

Wybory dały wynik następujący: na członków komitetu kasy na trzy lata powołano: p. Wacława Dębowskiego 32 gł. (ponownie) i p. Michała Piotrowskiego 24 gł.; na zastępców: p. Kazimierza Kozerskiego 9 gł. i p. Franciszka Jakaczńskiego 8 gł. p. Gabriela Wildzińskiego otrzymał również 8 gł., ale zrzekł się wyboru; na członków Komisji rewizyjnej (na 1 rok): p. Tadeusza Filleborna 32 gł. (ponownie), p. Stefana Bielkiego 28 gł. (ponownie) i p. Antoniego Janiszewskiego 22 gł.; na zastępców p. Romana Biernackiego 13 gł.; p. Witolda Smyjewskiego 12 gł.; i p. Józefa Gałęzowskiego 10 gł.

Obecny skład osobowy Komitetu: prezes Ludwik Klinowski, zarządzający Józef Pogorzelski, kontroler Feliks Woyciechowski, członkowie: Wacław Dębowski, Leopold Dutkowski, Józef Grodzicki, Florentyn Osiński, Mikołaj Paschalcki, Michał Piotrowski i Tadeusz Wędrychowski (radca prawny). Fundusiewiczysty imienia ś. p. mecenasu Władysława Silnickiego, który od chwili założenia kasy był kolejno członkiem Komitetu, kontrolerem, zarządzającym, radcą prawnym, a ostatnio prezesem—zapożyczony na mocy uchwały zgromadzenia ogólnego reprezentantów z dnia 3 maja 1914 r., wynosi na 1 szty stycznia r. b. 1.450 rub. 64 kop. Procent od tego funduszu ma być wypłacany mieszkańcom ziemi radomskiej, kształcącym się na zawodowych kursach rzemieślniczych.

O straty wojenne.

Główny Komitet Ratunkowy wydał następującą odezwę:

Jakikolwiek los spotka nasz kraj po jej zakończeniu, w każdym razie sędzić należy, że sprawa zwrotu strat przez wojnę wyrządzonych, w taki czy inny sposób będzie załatwioną i że poszkodowani otrzymają za poniesione straty wynagrodzenie.

Wobec tego zachodzi konieczność przystąpienia do natychmiastowego zarejestrowania strat wojennych w przemyśle.

Akcja ta dla możliwego powiększenia szans otrzymania odszkodowania powinna być przeprowadzona możliwie jednolitą przez jednolitą organizację, co nadałoby całej akcji możliwie oficjalny charakter.

Główny Komitet Ratunkowy w porozumieniu z Towarzystwem Przemysłowców, jako instytucją, w której rękach zastrzeżono się liczne sprawy ekonomiczne całego przemysłu, zorganizował Komisję Szacunkową dla ustalenia i oceny strat wojennych naszego przemysłu.

Poniważ ślady zniszczenia zacierają się z dniem każdym, ustalenie strat i ich ocena jest sprawą niezmiernie nagłą.

Wobec tego Tow. Przemysłowców zwraca uwagę na konieczność natychmiastowego przystąpienia do gromadzenia dowodów rzeczowych i dokumentów, na których mogłaby się oprzeć ocena strat oraz ustalenie ich charakteru.

Pośród dokumentów grają pierwszorzędną rolę akty o zniszczeniu, sporządzane przez władze, dokonywujące zniszczenia, lub też przez świadków i władze miejscowe bezpośrednio po samem zniszczeniu.

Dla ułatwienia pracy Komisji jest niezmiernie pożądane, aby poszkodowani sporządzili zawsze dokładny opis i obliczenie strat, jako materiał do oceny Komisji.

Zgłoszenia poszkodowanych o dokonanie szacunku strat przyjmuje Sekretariat Komisji Szacunkowej przy Tow. Przemysłowców w Lublinie, Krak.Przodm. 84 od godziny 10 do 2.

Szczegółowa instrukcja o rejestracji strat wojennych przez zakłady przemysłowe poniesionych, na żądanie może być wysłana.

Komisja finansowa Kom. Obch. rocznicy Konstytucji 3 Maja za-wiadamia Panie, które raczyły podjąć się sprzedaży przy stolikach na rzecz szkół polskich w dniu dzisiejszym, że sprzedaż ta rozpocznie się o godz. 3-iej po poł. i prosi Szanowne Kwestarki o punktualne zaczęcie sprzedaży.

Z M I A S T A.

Kalendarzyk. *Dziś:* środa 3 maja. Zna-lczenie Krz. św. s.: Świętosława.

Wschód słońca g. 4. m. 31; zachód godz. 7 m. 14.

Wspominki historyczne: 1791. Uchwalenie Konstytucji 3 Maja. 1798. Legjony polskie w Rzymie.

— **Towarzystwo Przemysłowców Królestwa Polskiego dla okupacji Austrjacko-Węgierskiej w Polsce.** Na skutek pozwolenia C. i K. Władz Okupacyjnych został utworzony dla Okupacji Austrjacko-Węgierskiej w Polsce zarząd Towarzystwa Przemysłowców Królestwa Polskiego.

Zarząd ten wybrany w Lublinie składa się z następujących osób: Broniewski Bohdan, Grabiński Andrzej, Kuliński Mieczysław, Laśkiwicz Teofil, Moritz Waclaw, Wierzbicki Andrzej, Sagajło hr., Witold, Sniechowski Gustaw.

Siedziba zarządu w Lublinie Krakowskie Przedmieście Nr. 84,

Zawiadamiając o powyższym, zarząd Towarzystwa zwraca się do wszystkich pp. Przemysłowców, znajdujących się w granicach Okupacji Austrjacko-Węgierskiej w Polsce o zwracanie się w sprawach, dotyczących się interesów Przemysłu do Biura Towarzystwa, którego staraniem będzie dawać wszelkie wyjaśnienia.

— **Z Kom. Obyw. pow. Radomskiego.** Do kasy K. O. wpłynęły w kwietniu następujące ofiary: *gm. Kowala:* Dr. A. Grobicki kor. 1000; Wł. Pruszek kor. 250; Wacł. Kuźnicki rub. 45; A. Przychodzki rb. 30; W. Brześciński rub. 15; Chojnacki rub. 150; J. Węgrzycki rub. 120; W. Mazur rub. 2; J. Kowalezyk kor. 425; Wieś Tomaszów, Ruda rub. 375; Wielka—z puszek na głod. kor. 305; Wieś Wośniki—z puszek na głod. rub. 275, kor. 180. *Gm. Białobrzegi:* Tadeusz Wodzyński kor. 600; M. Arkuszewski kor. 30, z puszek na głod. rub. 1850, z puszek na głod. kor. 2. *Gm. Rogów:* Szczepanowski rub. 41; St. Podkóliński rub. 35; J. Kawczyński rub. 10; Wieś i dwór Maków rub. 19; Sz. Tatar rub. 5. Ogółem koron — 2161.10, rubli — 229.65.

— **Przesyłki pocztowe z zaliczeniem.** Pisma lubelskie ogłaszają następujące zawiadomienie dyrekcji etapowej telegrafu i poczt za Nr. 2514:

„Na zasadzie obwieszczenia Głównej Komendy Armji za Nr. 23366 wymiana przesyłek pocztowych za zaliczeniem pomie-dzy monarchją i krajem okupowanym zostaje dozwolona od 1 maja r. b.

„Wysokość zaliczenia na przesyłkę ogranicza się do najwyższej sumy 1000 kor. Wysyłający przesyłkę powinien wskazać w swoim mieście kasę oszczędności pocztową

lub inną instytucję kredytową, jako odbiorcę przekazu na zaliczenie.

„Opłata od zaliczenia wynosi 2 hal. za każde 4 kor. sumy zaliczeniowej, najmniej 12 hal., i powinna być, jak inne pobory pocztowe, zapłacona przy zdawaniu przesyłki. Termin przechowywania przesyłek za zaliczeniem wynosi 15 dni od dnia otrzymania przesyłki lub od doręczenia awizacji.

„Żądania unieważnienia lub zmniejszenia wysokości zaliczenia nie będą uwzględniane. Sposób opakowania przesyłek za zaliczeniem jest taki sam jak innych przesyłek pocztowych.

„Urząd pocztowy w kraju okupowanym ręczy za przesyłki obciążone zaliczeniem o tyle, o ile przesyłka zostanie doręczona prawidłowo adresatowi, zaś suma zaliczeniowa może być reklamowana tylko przez 6 miesięcy od dnia zdania przesyłki na pocztę.

— **Ogonki.** Z powodu przybycia nowego transportu cukru do Radomia przed sklepami, w których sprzedawany jest cukier stoją tłumy. Z powodu niesforności oczekujących, którzy nieraz siłą chcą się dostać do sklepu, żandarmerja musiała poustawiać swoje posterunki.

— **Sprostowanie.** W numerze wczorajszym w ogłoszeniu na stronie ostatniej w wierszu końcowym zaszła pomyłka, którą prostujemy, winno być: „W Radomiu sprzedaje T. Batogowski, Michałowska 32“, a nie Michałowska 2 jak mylnie wydrukowano.

— **Wykaz chorób zakaźnych według Wydziału zdrowia publicznego za dn. 30-IV i I-IV: Tyfus plamisty:** Głuska 5, 3, Starokrakowska 20, Grodzka 2, Lubelska 11, 7, 21, 27, 78, 70, Wysoka 46, Wałowa 31, 11, 25, 31, Żabia 12, 18, Szwarlikowska 6, Mała 7, Stare Miasto 16, 6, 8, Mleczna 6, Żelazna 4, Warszawska 6, 17, Spacerowa 21, 8, Podwalna 5, Koszarowa 1, 3, 4, Rwańska 9, 10, 14, Wałowa 11, 25, 31, Lubelsk 7, 21, 27, 70, 78, Skaryszewska 5, Kozienna 36, Szpitalna 9, Żytnia 11, Rynek 8, 10, Skaryszewska 43,—razem 53 przyp. **Tyfus brzuszny:** Lubelska 24, 29, Rwańska 23, Stare Miasto 16, Wałowa 59, Skaryszewska 39, Żabia 11, Warszawska 3, Nowy Świat 20, Długa 10, Nowa 2, Nowogrodzka 3, 19, Skaryszewska 39, 40, Błotnia 18, Garbarska 3, Prosta 16, wieś Wsola i wieś Długa—razem 21 przyp. **Koklusz** Skaryszewska 22—1 przyp.

— **Zmarli w par. Radom dn. 29 i I-IV** Jan Klimowicz l. 10, Józef Czorwiński l. 2, Marcela Jasińska l. 64, Weronika Sarkowska l. 50, Janina Woźniak l. 3, Marjanna Włodarska 5 tyg., Zofja Prygiel l. 26, Stanisława Lelas l. 5, Władysława Gagacka 1½ r., Józefa Grabowska l. 70, Władysław Krawczyk 3 tyg.

Z ziemi Radomskiej.

+ **Z Sandomierza.** W Wielki poniedziałek „Liga Kobiet“ w Sandomierzu urządziła „dzień kwiatka“ na swoje cele. Sprzedaż poszła bardzo pomyślnie przynosząc „Lidze“ przyzwoity dochód. Znamiennym i wielce sympatycznym objawem było chętne składanie datków przez młodzież włościańską okoliczną przybyłą do miasta na nabożeństwo. Dekorowano się chętnie kwiatkiem sprzedawanym na „Legjony“—Przed niedawnym jeszcze czasem objaw podobny nie miałby miejsca.

Obywatele! weźcie masywny udział w obchodzie trzeciego maja!

Z WARSZAWY.

Wskrzeszenie Macierzy.

Dowiadujemy się, że ustawa Macierzy Szkolnej uzyskała zatwierdzenie władz okupacyjnych.

Wskrzeszenie instytucji, która w ciągu krótkiego swego istnienia zdołała odegrać wybitną rolę i która odrazu stała się wszystkim ukochaną, społeczeństwo powita z żywą radością.

W najbliższym czasie ma nastąpić zorganizowanie Macierzy.

Z ŚWIĄTY.

± **Wszechświatowa produkcja zboża w r. 1915** „Międzynarodowy instytut rolniczy“ w Rzymie, który, mimo wojny, nie przestaje pracować i rozsyłać swoich biuletynów, opracował obecnie ciekawe zestawienie danych statystycznych co do wszechświatowej produkcji zboża za rok 1915. Ze statystyki tej podajemy najważniejsze szczegóły; produkcja pszenicy wynosiła w r. 1915 i 1915/16 łącznie 1.161 milionów centnarów, czyli 119 procent produkcji przeciętnej ostatniego pięcioletnia. Produkcja żyta wynosiła 462 miliony centnarów, czyli 166'6 procent produkcji roku poprzedniego, a 103'5 proc. przeciętnej produkcji ostatniego pięcioletnia. Produkcja jęczmienia wynosiła 323 miliony centnarów, czyli 105'9 proc. produkcji r. 1914 i 1914/15, a 79'2 procent produkcji przeciętnej pięciu lat poprzednich. Produkcja owsa wynosiła 706 milionów centnarów, czyli 114 procent produkcji roku poprzedniego, a 108'7 procent centnarów produkcji przeciętnej ostatniego pięcioletnia. Produkcja kukurydzy wynosiła 996 milionów centnarów, czyli 105'2 proc. produkcji r. 1914, a 109'3 procent produkcji przeciętnej poprzedniego pięcioletnia. Wreszcie produkcja ryżu w r. 1915 i 1915/16 wynosiła 638 milionów centnarów czyli 167'2 procent przeciętnej produkcji r. 1914 i 1914/15, a 113'7 procent przeciętnej produkcji pięciu lat poprzednich.

± **Eksplozja w amerykańskiej fabryce torped.** Z Hagi donoszą: W oddziale nitroglicerynowym waszyngtońskiej fabryki torped nastąpiła eksplozja. Kierownik ruchu i kilkunastu robotników zginęło.

W dniu 3-im Maja

pamiętajmy

o szkole polskiej.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo 2 maja. Na froncie rosyjskim i bałkańskim nic nowego. Na froncie włoskim: W walkach w okolicy Adamello wzięliśmy do niewoli 87 strzelców alpejskich. W Dolomitach Włosi zaatakowali dziś rano nasze pozycje na Croda del Ancona i na Rufneddo. Obydwa ataki zostały odparte.

Układy gospodarcze między Austro-Węgrami i Niemcami.

Wiedeń. (BK.) W ostatnich dniach odbywały się tu układy z przybyłymi niedawno z Berlina zastępcami rządu niemieckiego na temat kilku kwestji celnych i gospodarczo politycznych przy współdziałaniu funkcyjarzy austriackich i węgierskich; obrady miały przebieg zupełnie zadowalający. Ważne szczegóły technicz. natury stanowiąc będą tematem wspólnych narad delegatów fachowych, które się odbędą w najbliższym tygodniu w Berlinie.

Powrót posta amerykańskiego od cesarza.

Berlin. (BK.) Poseł Stanów Zjednoczonych, który przyjęty został przez cesarza na audjencji w głównej kwaterze, powrócił już do Berlina.

Zakończenie konferencji handlowej w Paryżu.

Paryż. (BK.) Aj. Hawasa donosi: Międzyparlamentarna konferencja handlowa zakończyła swoje prace przyjęciem uchwały, z żądaniem ustanowienia taryfy uprzywilejowanej dla ruchu towarowego między aliantami i ustalenia warunków ruchu towarowego, z pominięciem krajów nieprzyjacielskich, ustanowienia taryfy, która ma się nałożyć nieprzyjacielowi, celem usunięcia przeszkód w obrocie towarowym z kraów aliantów i obniżenia należytości za fracht okrętowe.

Grecja broni swej neutralności

Haga. Posłowie eworporozumienia podjęli ostatnią próbę celem uzyskania zgody Grecji na użycie kolei. Żądają oni drogi nie przez Ateny-Pireus, lecz drogi Larissa-Papopolis.

„Daily Mail“ dodaje, że i ta propozycja została także odrzucona, ponieważ Niemcy oświadczyły, że zgodę na to żądanie uważałyby za złamanie neutralności.

Londyn. (BK.) B. Reutera donosi z Aten 29 b. m. Sprawa transportu wojsk serbskich przez terytorjum greckie stanowi w dalszym ciągu powazecznie temat rozmów. Rząd grecki odpowiedział, że nigdy nie odda kolei i nigdy się nie zgodzi na przemarsz wojsk serbskich.

Przesilenie rządowe w Anglii.

Londyn. (BK.) „Times“ piszą: Przesilenie na tle rekrutacji weszło w ostre stadium. Wnioski kompromisowe pojawiły się wbrew oczekiwaniom ministrów. Izba, która się zbiera we czwartek, będzie znacznie krytyczniejsza wobec rządu. Cofnięcie billu o rekrutacji należy uważać za najcięższy cios rządu.

„Daily News“ piszą: Rząd i kraj przeżywają obecnie najpoważniejsze przesilenie od początku wojny.

Obawa przed rewolucją.

Budapeszt. „A Villag“ donosi z Amsterdamu: Lord Counteray oświadczył w Izbie niższej, że prowadzenie wojny poza pewną granicę wywoła rewolucję w całej Anglii.

Powstanie w Irlandji.

Kopenhaga. Według wiadomości z Anglii, w piątek i sobotę wylądowały w Irlandji nowe wojska. Dublin zamienił się w regularne pole bitwy z rowami strzeleckimi na ulicach i placach oraz z akcją karabinów maszynowych i artylerji. Kawalerja szarżuje tłumy, które bronią się rozpaczliwie. Z okien padają bomby, a wojska z okrzykiem „hurra“ szturmują domy obsadzone przez powstańców.

Walki rozszerzają się.

Kopenhaga. Z Londynu donoszą, że powstanie irlandzkie rozszerzyło się na kilka hrabstw. Odbywają się regularne bitwy. W Dublinie srożą się pożary. Powstańcy atakują wojsko także z domów.

120.000 powstańców.

Rotterdam. „Daily Mail“ donosi z Irlandji: Liczba powstańców wynosi 120.000, każdy ma karabin, zaopatrzeni są także w karabiny maszynowe. Liczba zabitych i rannych jest duża. Obrona przeciw wojskom rządowym jest rozpaczliwa.

Agitacja irlandzka w Ameryce.

Londyn. „Times“ zwraca uwagę na rozległość agitacji antyangielskiej w Ameryce, prowadzona nie tylko na zgromadzeniach ale także przez wpływową prasę irlandzką, która zawsze zwalcza Anglię.

OGŁOSZENIA.

110,000 losów, 55,000 wygranych
z **14,459,000** koron

Główna wygrana ew. 1,000,000 koron

Niezwykłe szanse wygrania

W LOTERJI KLASOWEJ daje

nabycie pewnej liczby bieżących numerów losów. Przy ogólnym zamówieniu można sprowadzić № 2051 do 2075, 67701 do 67725, 74476 do 74500, 92826 do 92850.

I Ciągnięcie dnia 24 maja

ósemka á 1.50 hal., ćwiartka á 3 kor.

przez firmę

Benkö Bank a. g. Budapeszt.

134—1

Zapałki

po cenie fabrycznej nabywać można u zastępcy austriackiego Towarzystwa dla sprzedaży zapałek z o. p.

Eliasz Rucha

Agencja handlowa w Krakowie
ul. Karmelioka 28.

Zastępuje również pierwszorzędną firmę i fabryki w dziale spożywczym. 115—4

ZGINEŁA

karta identyczności № 1669 wydana d. 15 listopada 1915 r. na imię Knobla Chana Sosia. 137—1

Do sprzedania

Dom mieszkalny z ogrodem w prowincjonalnym mieście za przystępną cenę. Wiadomość w Redakcji. 136—3